

**Ezemplu-makasai ba regra ortográfika sira**  
(Juliette Huber)

Ami la iha informasaun kona-ba lia-Sa'ani no lia-Na'ini. Tan lian ne'e dialetu dalen-Makasai nian, ami hato'o ezemplu testu nian de'it hosi dialetu-Ossu iha distritu Vikeke.

- |   |   |
|---|---|
| 1. Wehani, watu u mara ini mahe iskola mutu e diara, isi mistri u gi nai Sutomo damu ini pana rere.   | 1. Nune'e, ami-rua hela iskola no aminia mestre na'in ida naran Sutomo hanorin ona.   |
| 2. Asi raku ere kadernu u isi gena; kadernu ere gata e kereke lolo 'sinar dunia' hani.  | 2. Ha'u-nia belun ne'e hateke ba kadernu ida; kadernu ne'e iha hakerek dehan 'sinar dunia'.   |
| 3. Ani sobu asa lola'e ere ai tu nehe gena ba wuori asi nana au gutu kotu ai ma ani seti lolo ah sinar dunia ere na'i mutu kereke?  | 3. Ha'u uluk haree tiha ona liafuan rua ne'e, maibé nia taka tiha ha'u-nia matan, pois nia husu mai: "Ah, hakerek 'sinar dunia' iha ne'ebé?"  |
| 4. Tamba ani ai tu nehe gena, ani mega na'u lololor mata au isi duma lolo le'esi e kerek.   | 4. Tanba ha'u haree tiha ona uluk, ha'u hatudu tuir duni ba fatin di'ak dehan "hakerek iha ne'e."   |
| 5. Wuori i'a na'u ai wau-wau, ani ere o i'a ini mahe ta isi i'a.  | 5. Nia hamnasa lahalimar, ha'u mós hamnasa, ami hamnasa ba malu.  |
| 6. Ere isi e'e, isi mistri ini pana rere ini mahe nehe gena ai seti lolo pa i mahe na'i gau i'a?  | 6. Pois, ami-nia mestre ne'ebe hanorin haree-hetan ami pois husu: tansá imi rua hamnasa?  |
| 7. Bah i mahe lesi e ma'u.  | 7. Mai ona, imi rua mai. "  |
| 8. Ini mahe la'a panu isi dei nahar, mistri gi tu ai seti ai na'i gau i'a?  | 8. Ami rua ba hamriik iha oin ne'ebá, mestre husu lai ba nia: "Tansá o hamnasa ?"   |
| 9. Ani lolo ini mahe i'a tamba asi raku Sesaltino wa'a si sobu asa lola'e sinar dunia a'a kadernu gata ere ma ani gau puku, asi nana au gutu kotu to ani seti lolo sobu asa ere na'i mutu kereke, ba ani ai tu nehe gena ere gau gi ma ani seti laka ani na'u mega au lolo isi duma, to ere ete gi i'a ani ere o i'a. | 9. "Ami rua hamnasa tanba ha'u-nia belun Sesaltino foin daudaun halo ai-sasi'ik ba liafuan rua 'sinar dunia' iha kadernu nia oin, nia taka ha'u-nia matan no husu liafuan sira ne'e hakerek iha ne'ebé, maibé ha'u uluk haree-hetan tiha ona, ne'e duni ha'u hatudu loloos bá, pois nia hamnasa no ha'u mós hamnasa." |
| 10. Were isi we'e mistri tonai ini mahe gau sada mera', mas mistri ere o ai mini i'a, isi raku-la iskola mutu a'a eroba au goba sa'i i'a na'u ai rairai.  | 10. Pois mestre la hirus ba ami, maibé nia hamnasa mós no ami-nia belun sira iha eskola hahú hamnasa mós.   |

Hun: Juliette Huber, 2005, *First Steps towards a Grammar of Makasae, a Language of East Timor*, Universität zu Zürich.

Haktuir-na'in: Eduardo da Costa (Coimbra)